

Å lede samhandling og koordinering på tvers av ...

Claus H. Jepsen, organisasjonspsykolog &
Phd stipendiat

NBUP 3. juni 2021

Perspektiver inn i tematikken

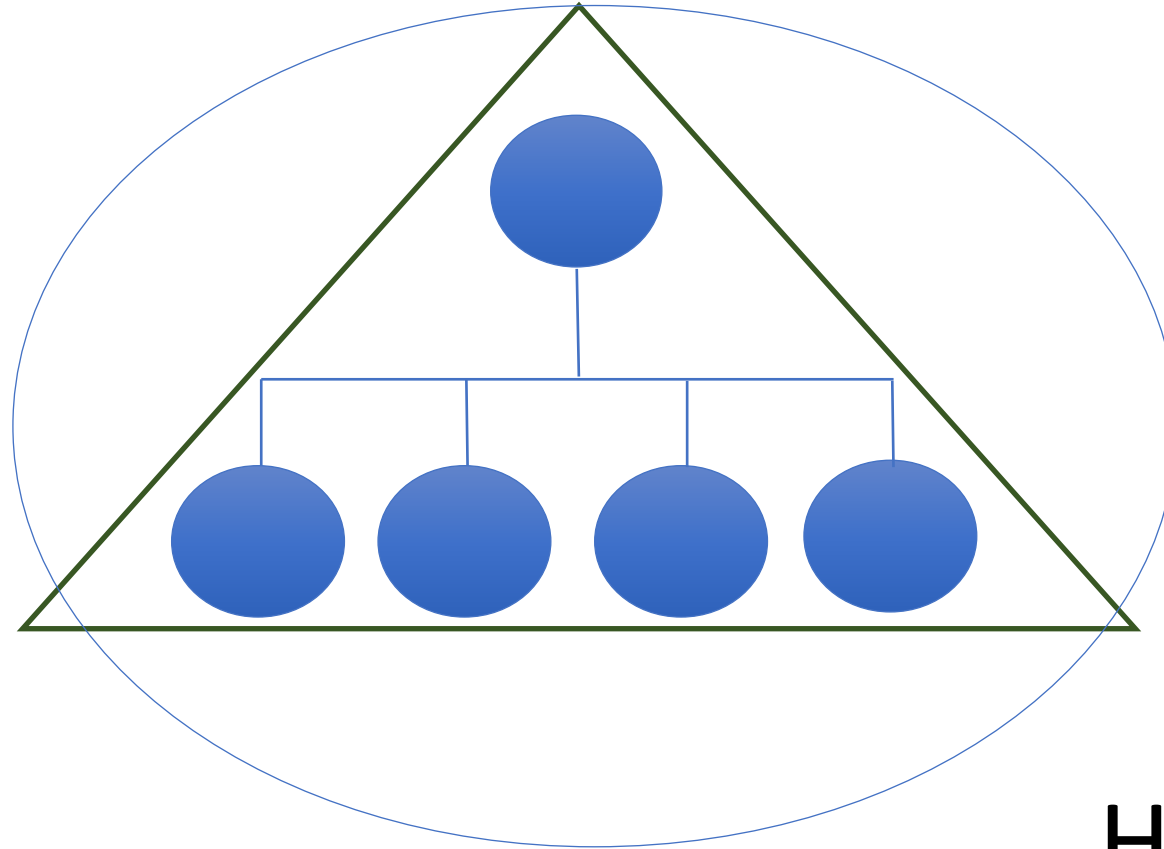

- Psykolog fra UiB (1997)
- Familievernet
- Privat praksis; parterapi og sakkyndig
- Leder- og organisasjonsutvikling
- Phd stipendiat, BI - Institutt for strategi og entreprenørskap

Ledelse i ulike dimensjoner

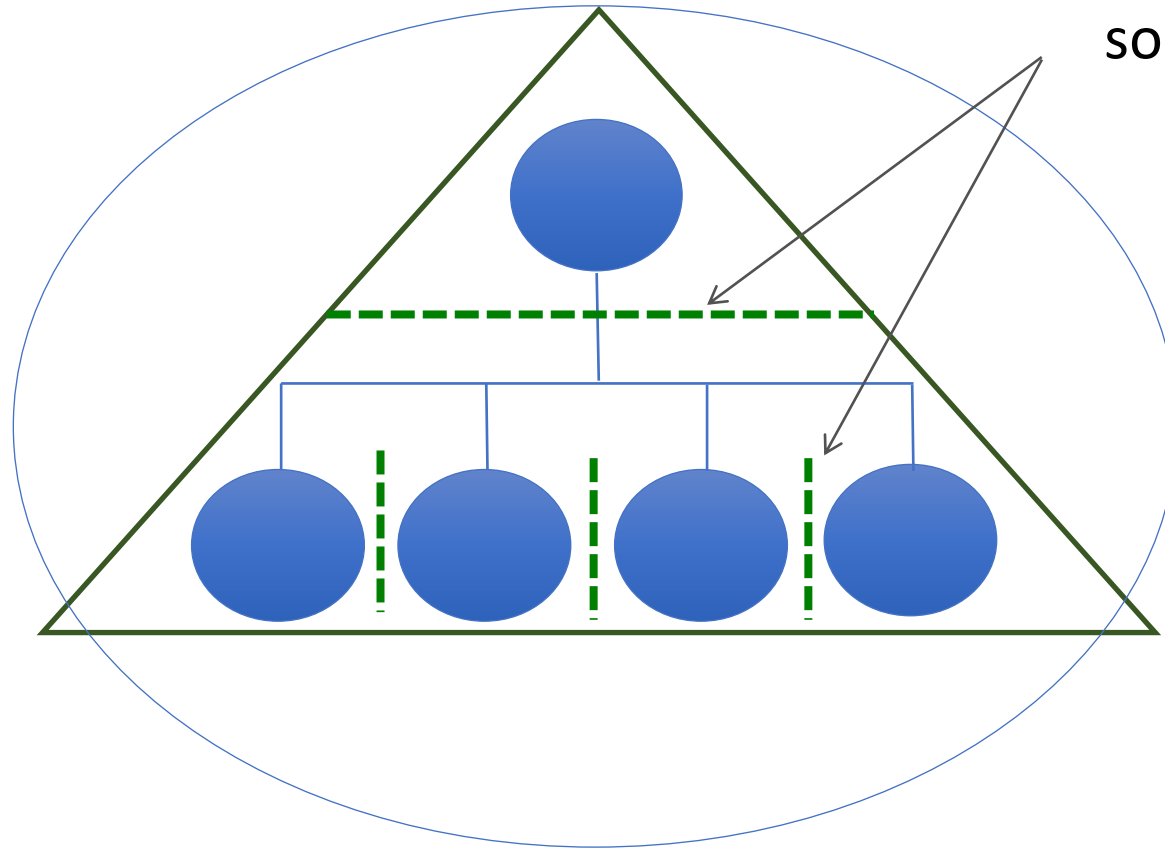
- Selvledelse
- Ledelse i linjen, inkludert grupper og team
- **Ledelse på tvers av .....**

Et "lag"

Hvem er ditt –
eller dine - lag?

Hva har du ansvar for?
Medansvar?
Hovedansvar?

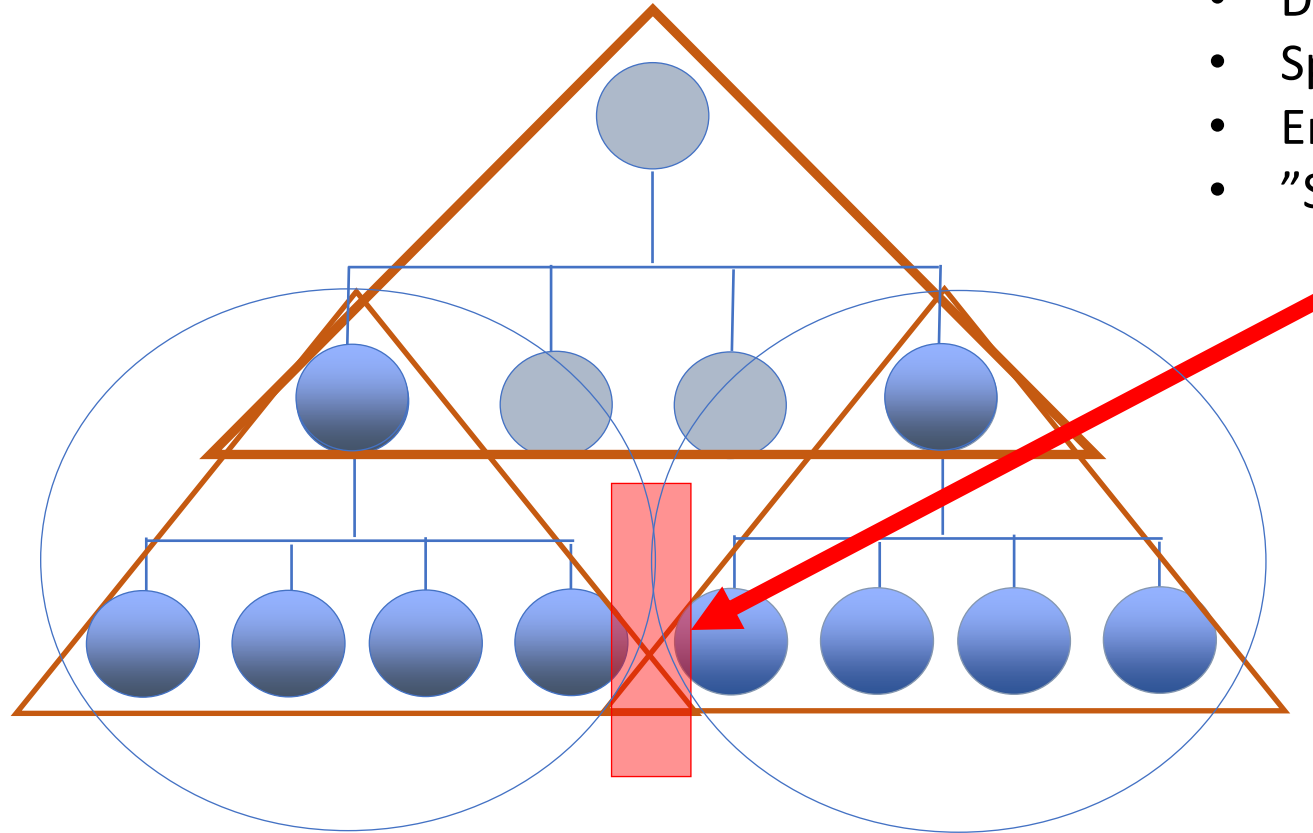

Laget har ulike
Samspills-
soner:

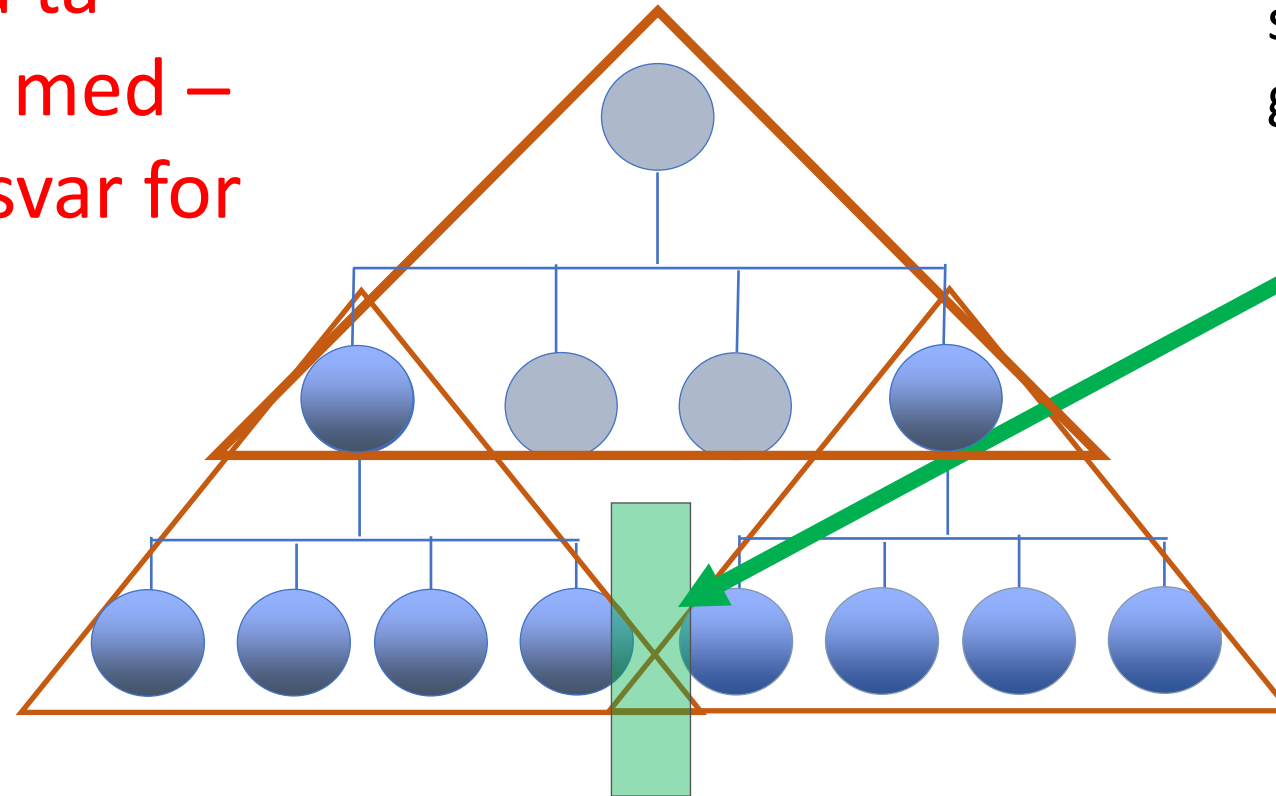
Når flere lag entrer arenaen..

Uklart ansvar...

- Dobbeltarbeid
- Spisse albuer
- Energi-lekkasjer
- "Samspillskriminelle"

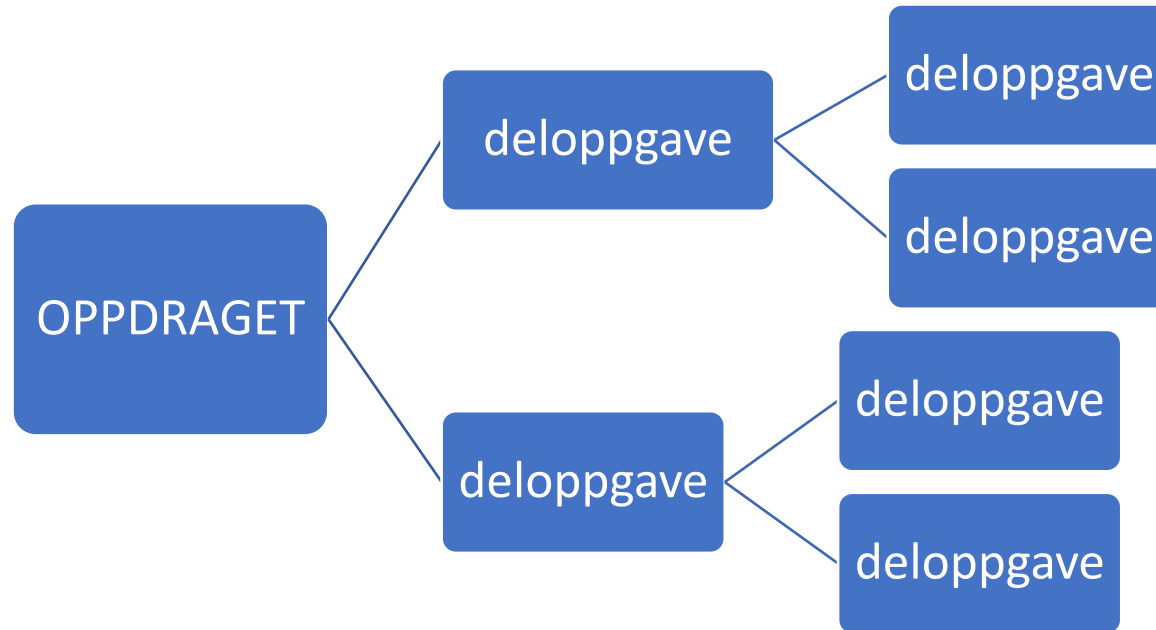

Det presser seg frem
et valg om hva du som
leder velger å ta
hoved – eller med –
eller intet ansvar for

Arenaen for å
spille hverandre
gode...

HVA ER OPPDRAGET DITT?

- Grunnleggende behov ved større oppdrag og oppgaver
- Gir grunnlag for effektivitet og spesialisering
- Nødvendigjør koordinering

Hva er virksomhetens tjenester og leveranser?

- En rekke arbeidsoppgaver som leveres av medarbeidere, ledere og samarbeidspartnere - *Arbeidsprosess*
  - Kjerneaktivitetene – det dere er til for; pasientforløpene, pakkeforløpene mv
  - Støtteprosessene (regnskap, HR, fagutvikling mv)

Start:

- Nå situasjon
- Behov
- Mål/resultat

Oppgaver og delprosesser

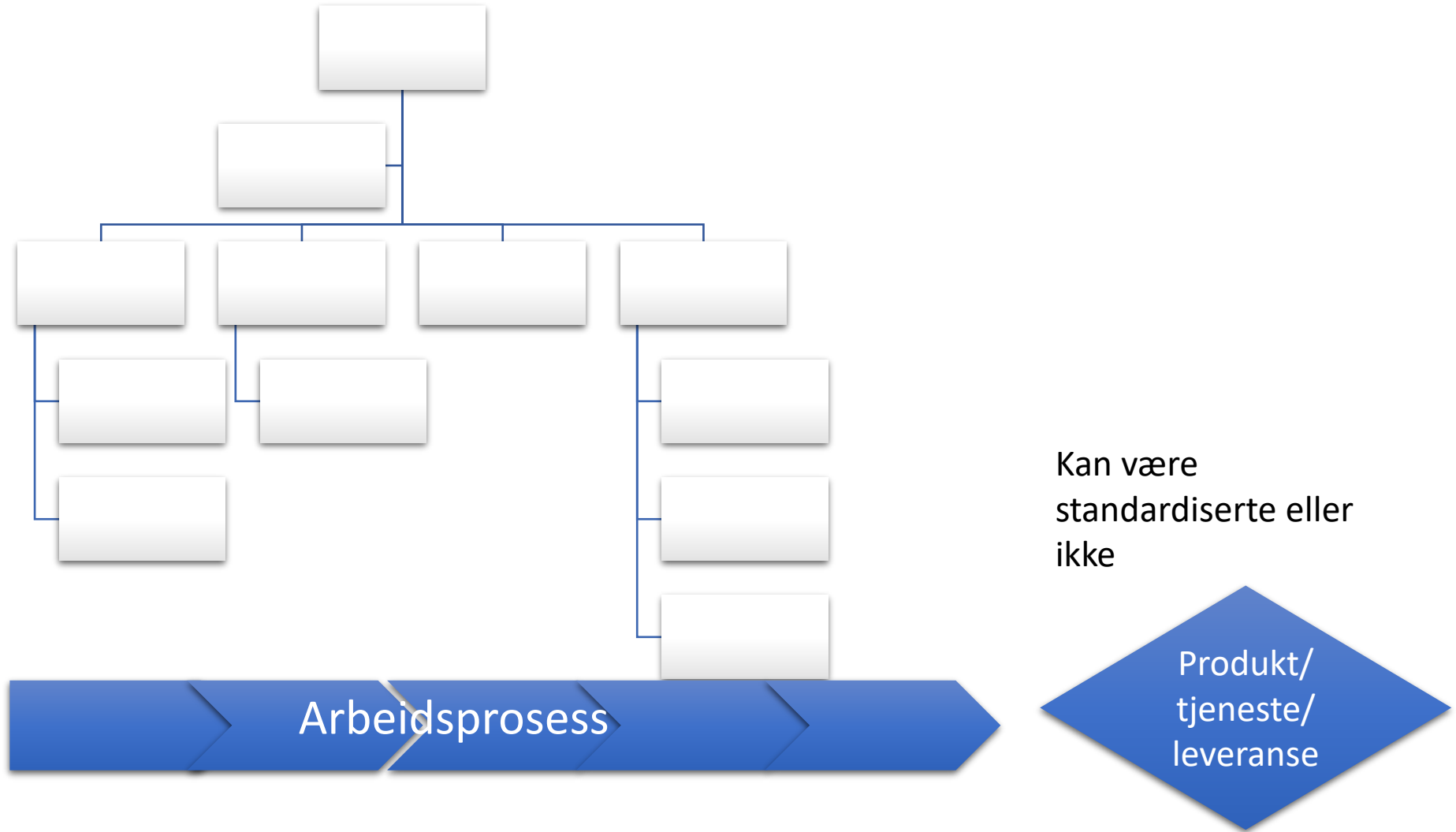

Noen utfordringer:

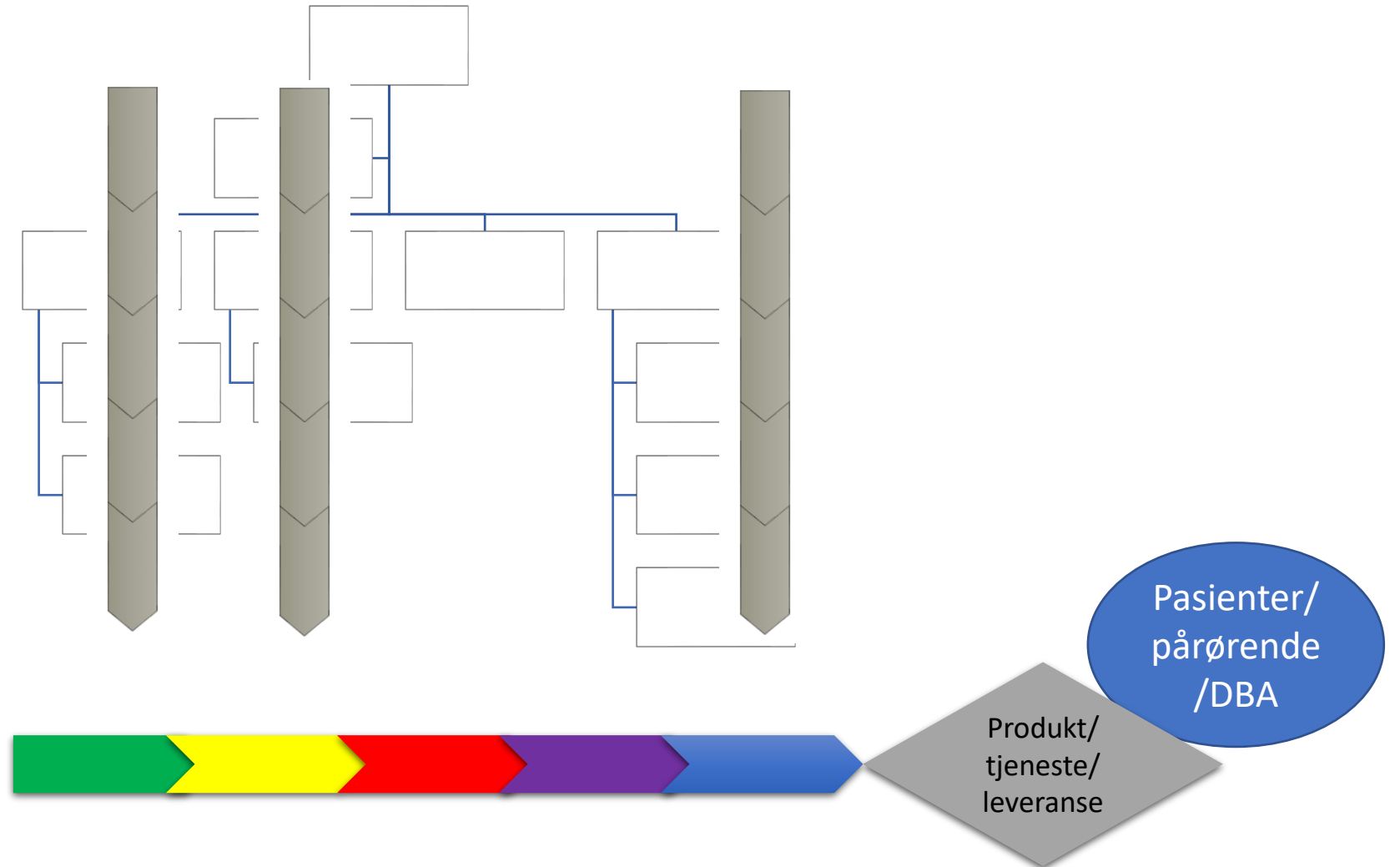
- Styringssignaler og KPI-er
- Myndighet & ansvar
- Avhengigheter og bidrag

Eksempel på en arbeidsprosess:

Behandling av ungdom med ADHD, begynnende rusproblemer og skolevegring

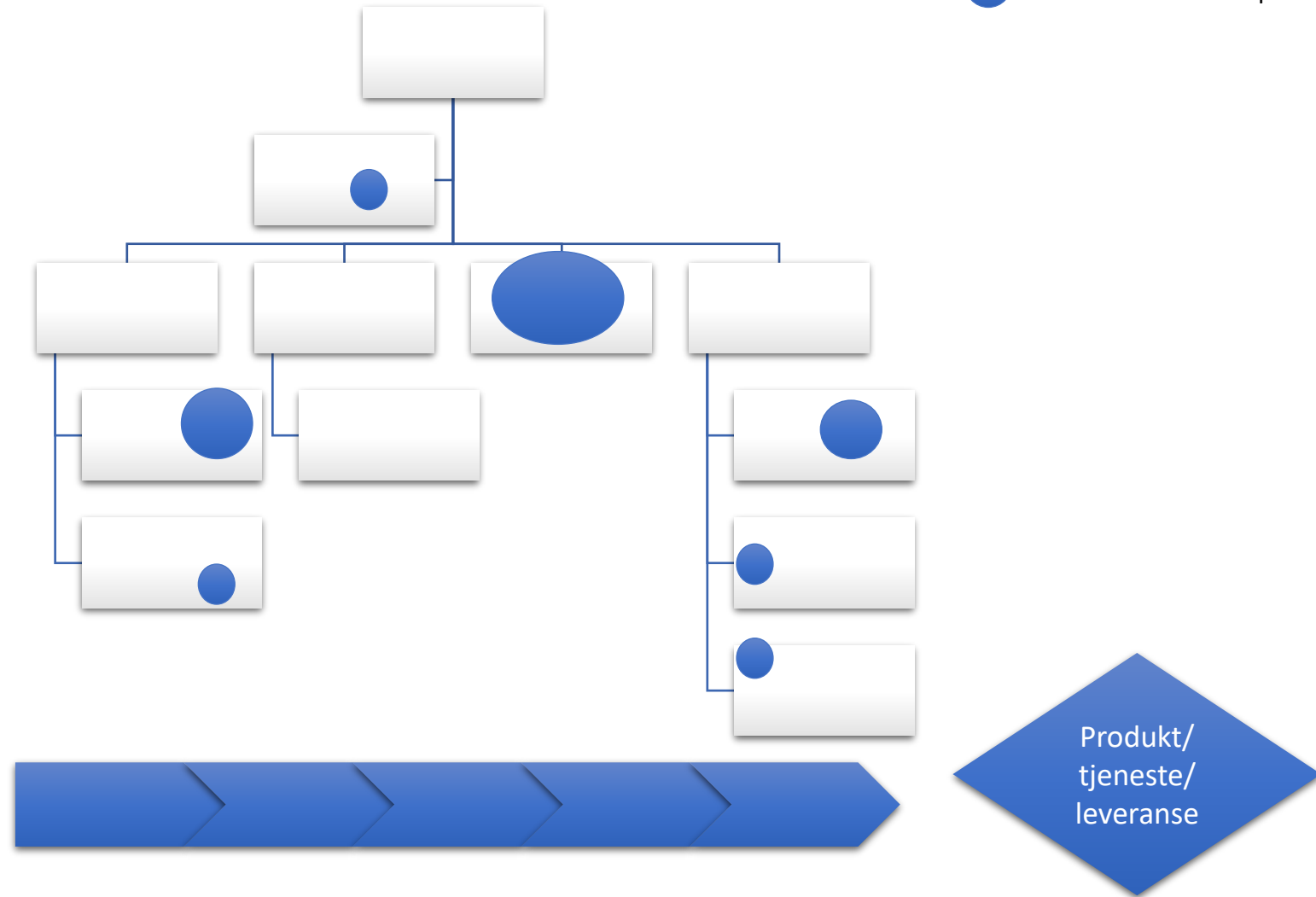
Arbeidsprosesser i organisasjoner

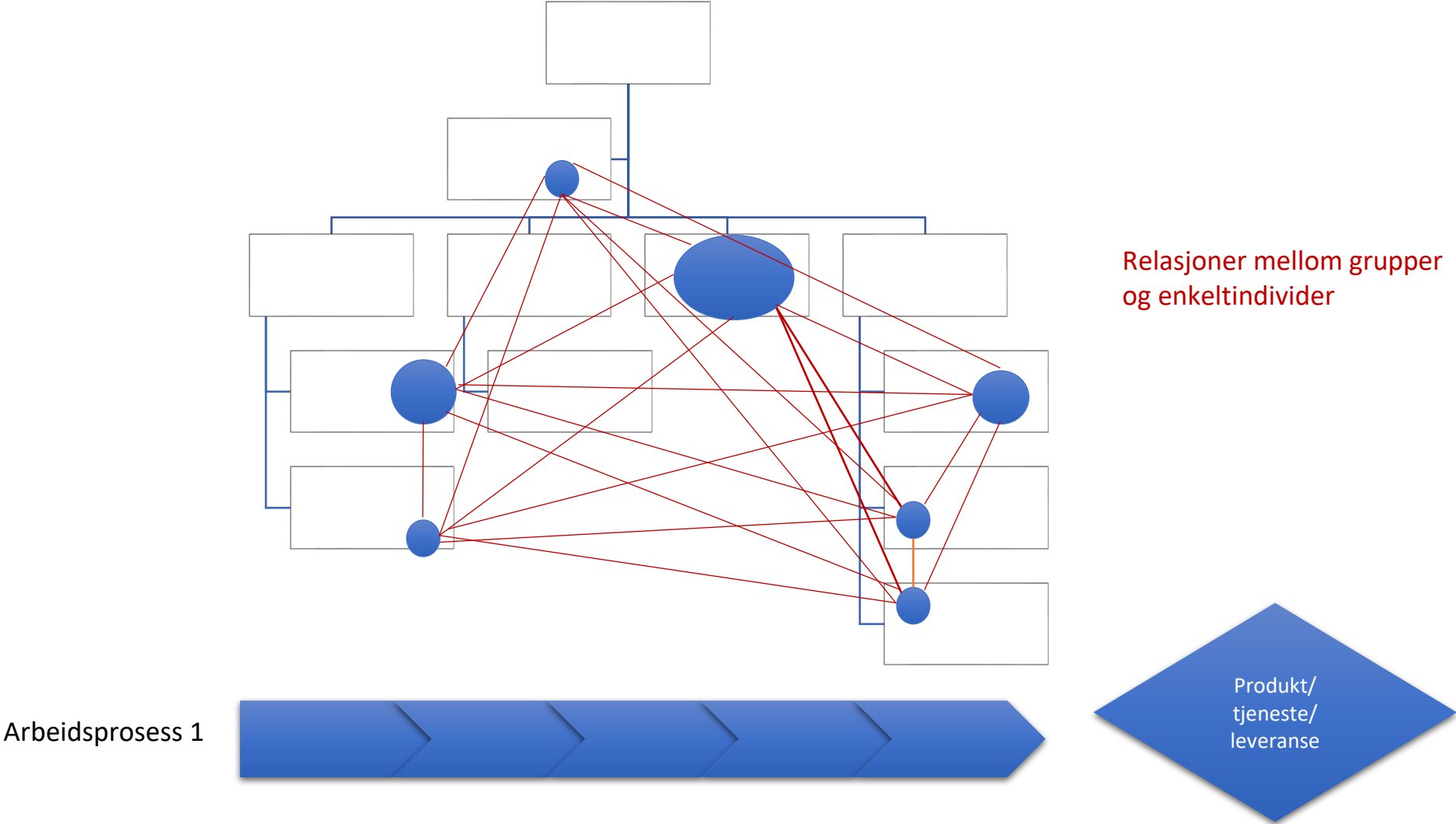
Arbeidsprosessen involverer mange grupper/enkeltindivider i organisasjonen

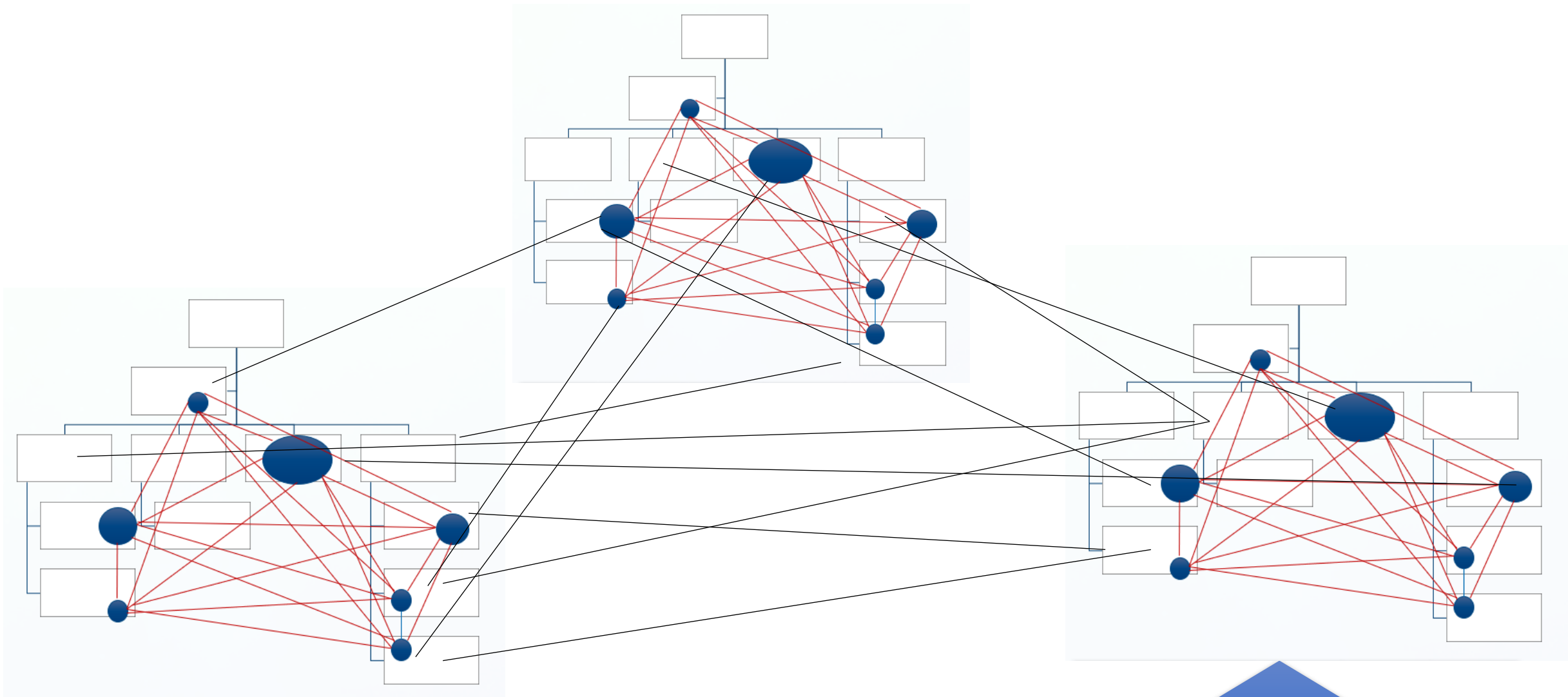
● Grupper/enkeltindivider som er involvert i arbeidsprosessen

Arbeidsprosess 1

Alle de involverte står i relasjon til hverandre - og disse relasjonene har innvirkning på koordinering & samhandling

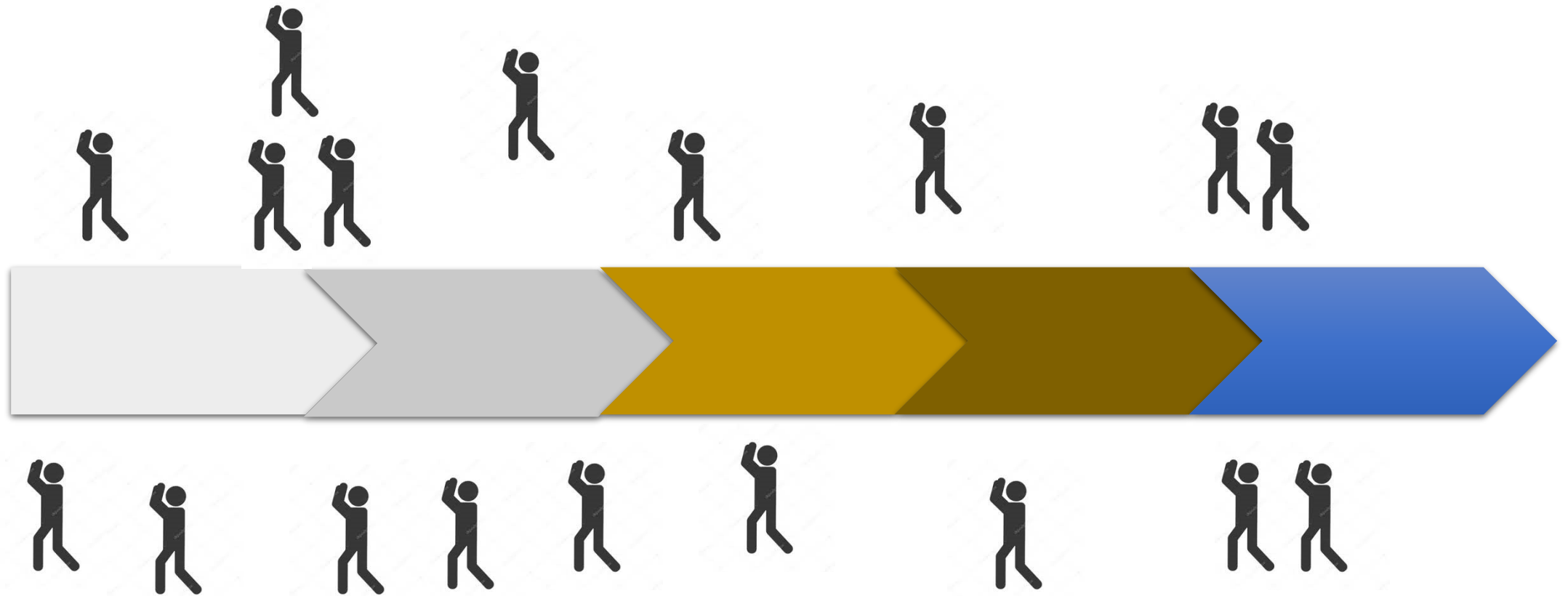

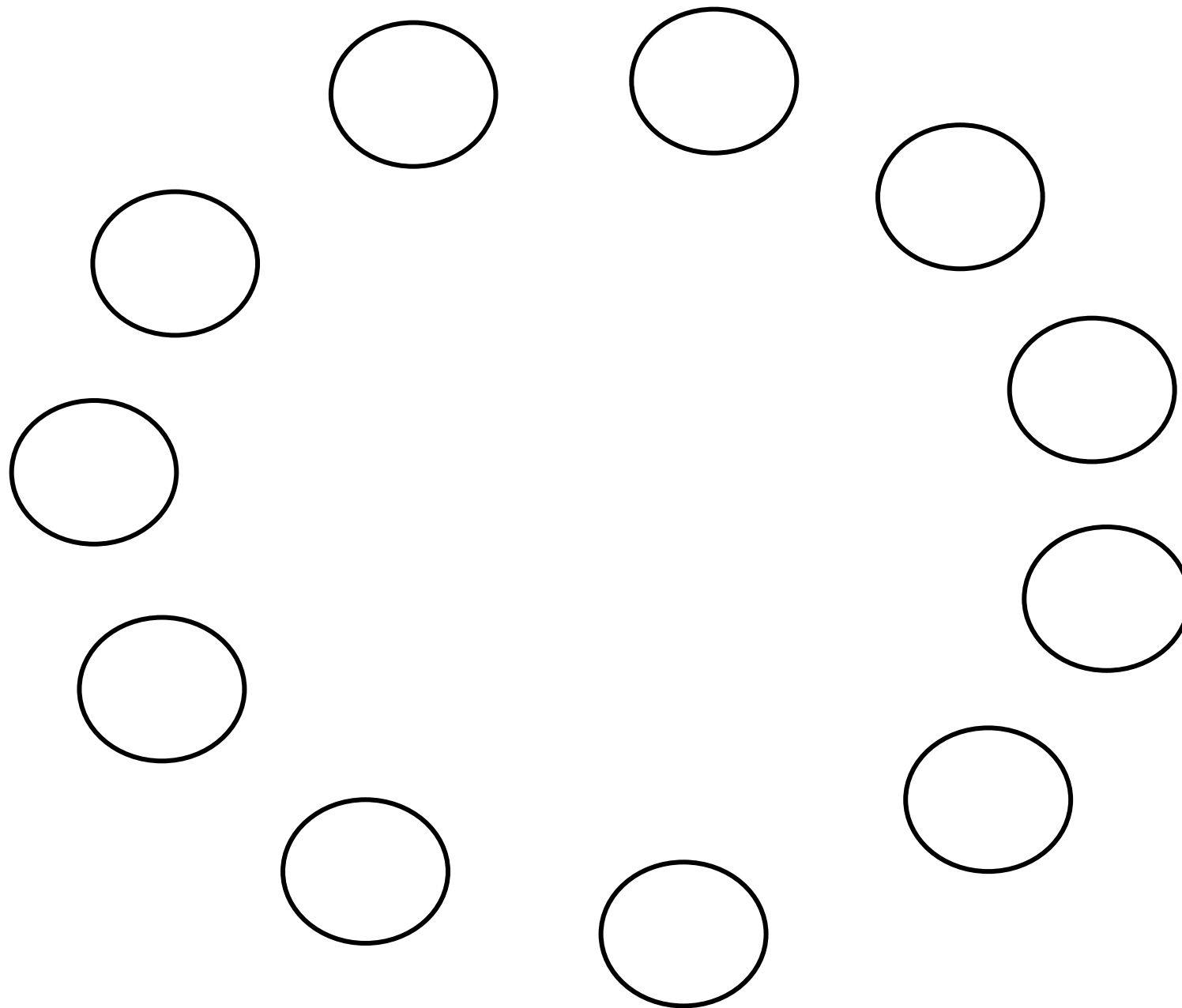
Arbetsprocess 1

Definer en aktuell arbeidsprosess som bør utvikles.

Definer de rollene/funksjonene som bør/er involvert

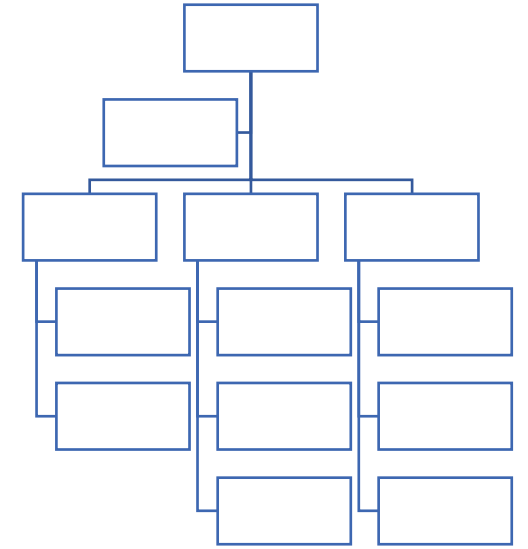
Organiser de involverte i en sirkel der hver rolle/funksjon er en sirkel.

En sirkel kan bestå av flere enn 1 person; Eksempelvis alle faglærerne til en ungdom, PHT, familie, inntaksteam, grupper av fagpersoner,

Klassisk organisasjonstenkning

- Hvis hver enhet presterer optimalt ut fra kriterier for deres oppgaveløsning, sikres gode resultater også i samarbeidet.
- Gir en styringsstruktur som kan spores i hierarkiet og utgjør ansvarsområder.
- Utfordring med kompleksitet som ikke lar seg «fange»

Hva er din tilnærming i lederskapet?

Fokusområder	Klassisk tilnærming	Relasjonell tilnærming
Syn på kompleksitet	Reduserer kompleksitet	Omfavner og handler i kompleksitet
Verdi	Enhetens leveranser	Helhetens mål
Relasjoner	Internt i enhet	Mellom enheter, roller og funksjoner
Oppgave	Avdelingsnivå	Felles mål
Effektivitet oppnås ved:	Optimering av den enkelte enhets innsats	Styrket samarbeid
Ledelse	Av og gjennom medarbeidere	Sikre gode forbindelser
Trivsel	Et mål i seg selv	Resultat av å lykkes sammen om oppgavene

Faglig tilnærming

- Prof. Jody Gittell m fl har forsket på samarbeid innen en rekke bransjer og land. Store analyser viser en signifikant sammenheng mellom *kvaliteten på det tverrgående samarbeidet og effektiviteten og kvaliteten på produktet/tjenesten/leveransen*. Denne tilnærmingen kalles **Relational Coordination (Relasjonell Koordinering)**
- Forskningen viser også at godt tverrgående samarbeid er et viktig ledd i innovasjonsprosesser (Gittell & Logan, 2015, COI 2016, Andersen et.al. 2017), og at enhetene som skårer høyt på relasjonell koordinering er de som har den laveste grad av utbrenthet (Gittell & Logan 2015).

Hva drar ned effektivitet og kvalitet i samarbeid på tvers?

Hvis alle
gjør sitt...

Får vi ikke
gjort
jobben!

Funksjonelle mål
Spesialisert kompetanse
Fravær av respekt

Varierende -
Forsinket -
Upresis-
"Skyld/ansvars-
plasserende"-
kommunikasjon

Hva hever effektivitet, kvalitet og engasjement?

7 dimensjoner

Felles mål
Delt kompetanse
Gjensidig respekt

Frekvent -
I rett tid -
Presis -
Problemløsende -
kommunikasjon

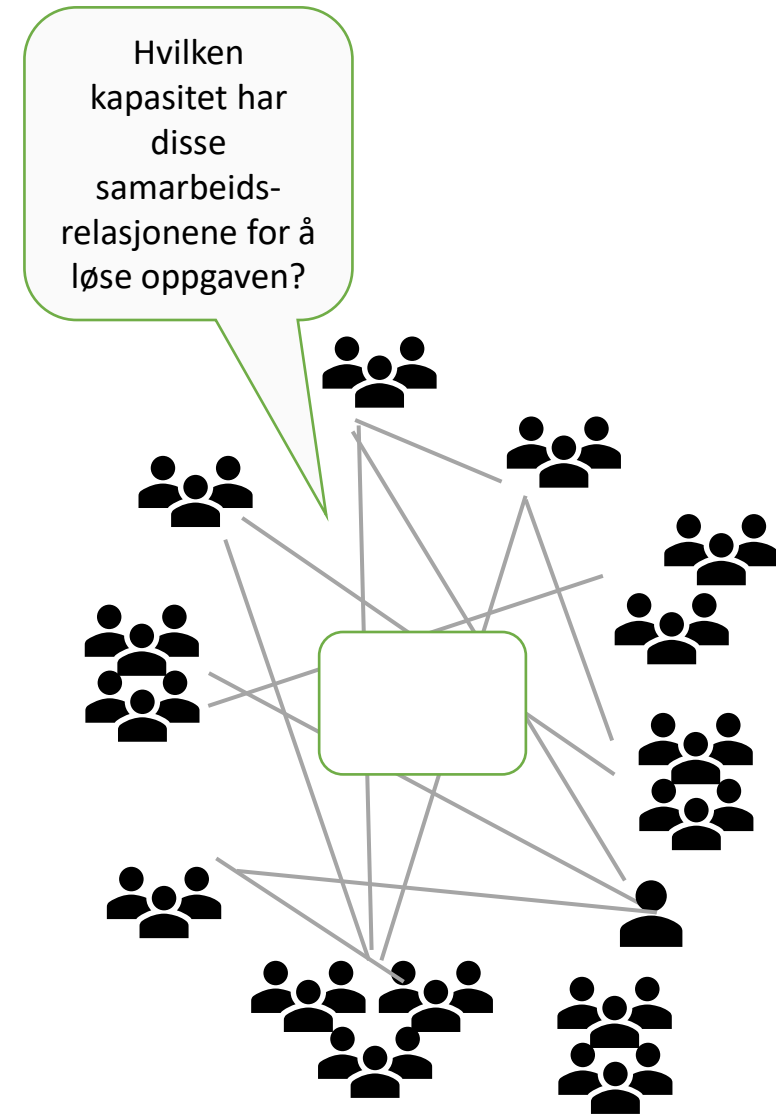

Utvikling av relasjonell kapasitet

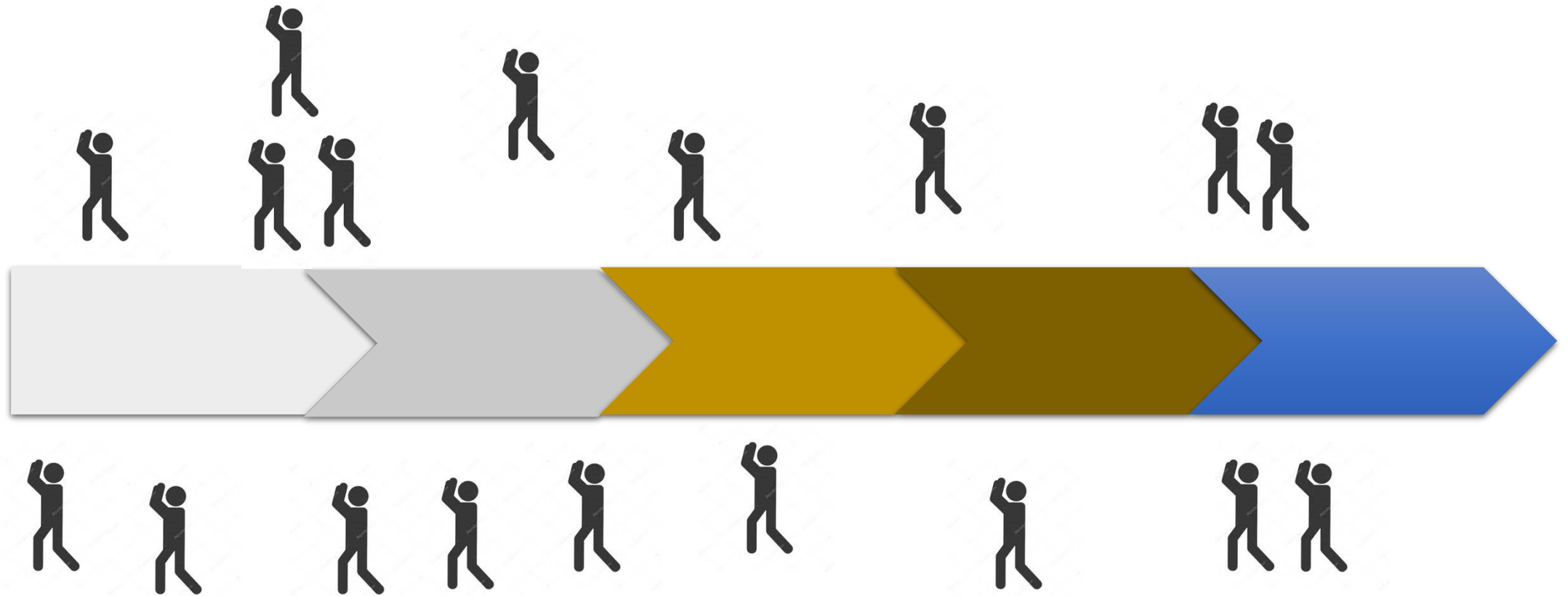
- Arbeid og videre forskning på Relasjonell Koordinering i danske kommuner (Carsten Hornstrup, Jacob Storch m.fl) har tilført perspektiver for teorien og metodikken.
- De vektlegger i større grad uforutsigbar kompleksitet, samt fleksibilitet i hvilke funksjoner/roller som involveres.
- De har videre tydeliggjort ledelsens betydning for å lykkes i det relasjonelle arbeidet. Denne tilnærmingen har fått navnet **Relasjonell Kapasitet**.

Hva er relasjonell kapasitet?

- Evnen til å samarbeide med de man trenger å samarbeide med når man trenger det
- En kvalitet ved samarbeidet mellom de som er involvert i å løse en kompleks oppgave eller utfordring
- Samarbeidskvaliteten innvirker på effektivitet og kvalitet på endelig produkt/tjeneste
- Jo høyere grad av Relasjonell Kapasitet i samarbeidsrelasjoner, jo bedre resultat
- Metodikken hjelper til å få grep på komplekse utfordringer og oppgaver, og setter organisasjonen i stand til å forbedre samarbeid

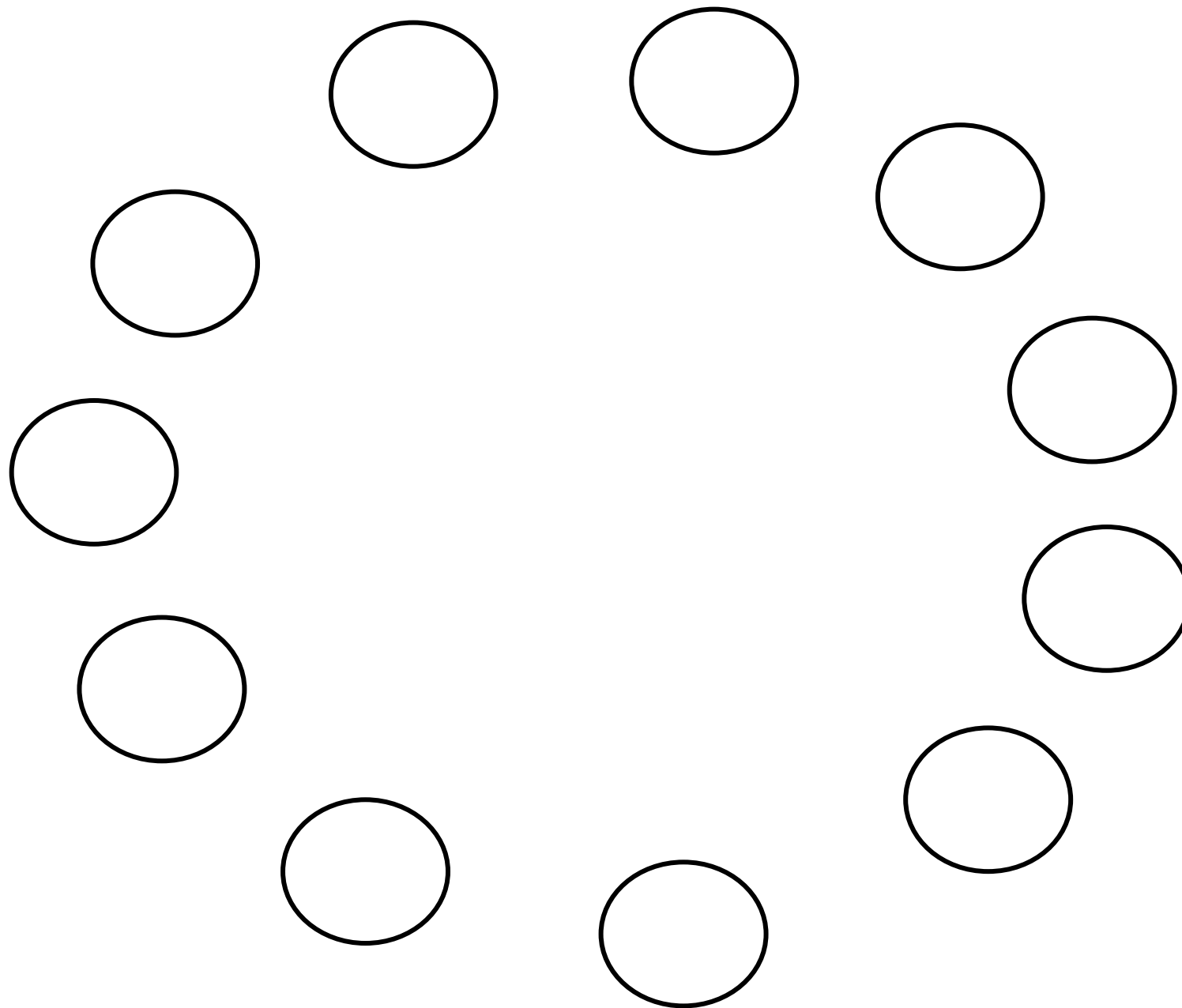

Definer en aktuell arbeidsprosess som bør utvikles.

Definer de rollene/funksjonene som bør/er involvert

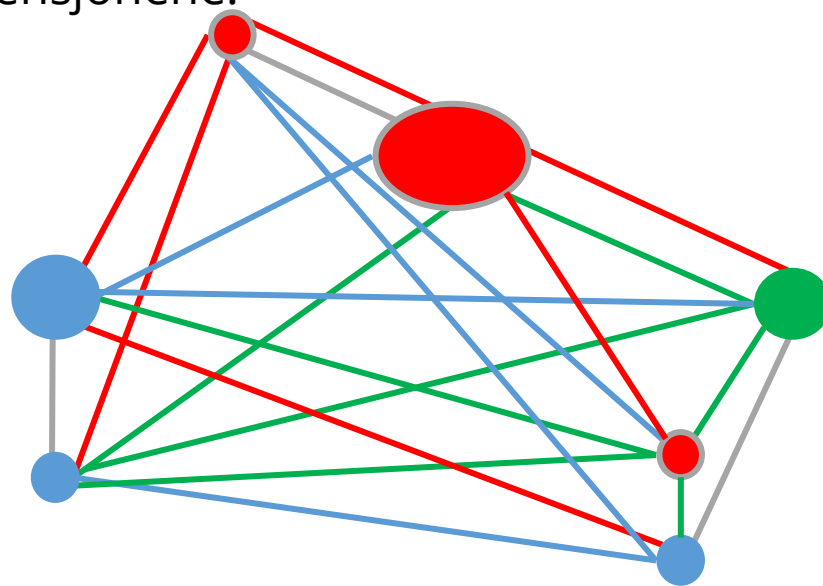
Organiser de involverte i en sirkel der hver rolle/funksjon er en sirkel.

En sirkel kan bestå av flere enn 1 person; Eksempelvis alle faglærerne til en ungdom, PHT, familie, inntaksteam, grupper av fagpersoner,

Relasjoner kan måles til å være **svake**, **moderate** og **sterke**

Resultatene fra undersøkelsen fremstilles i rapportform. Den viser resultater på alle nivåer og danner grunnlag for målrettet prosessarbeid.

Skårene kategoriseres i *svak*, *moderat* og *sterk* ut fra gjennomsnitt skåring på de 7 dimensjonene.

Dimensjoner:

- Felles mål
- Delt kunnskap
- Gjensidig respekt
- Kommunikasjon
  - Hyppig
  - Nøyaktig
  - I rett tid
  - Problemløsende

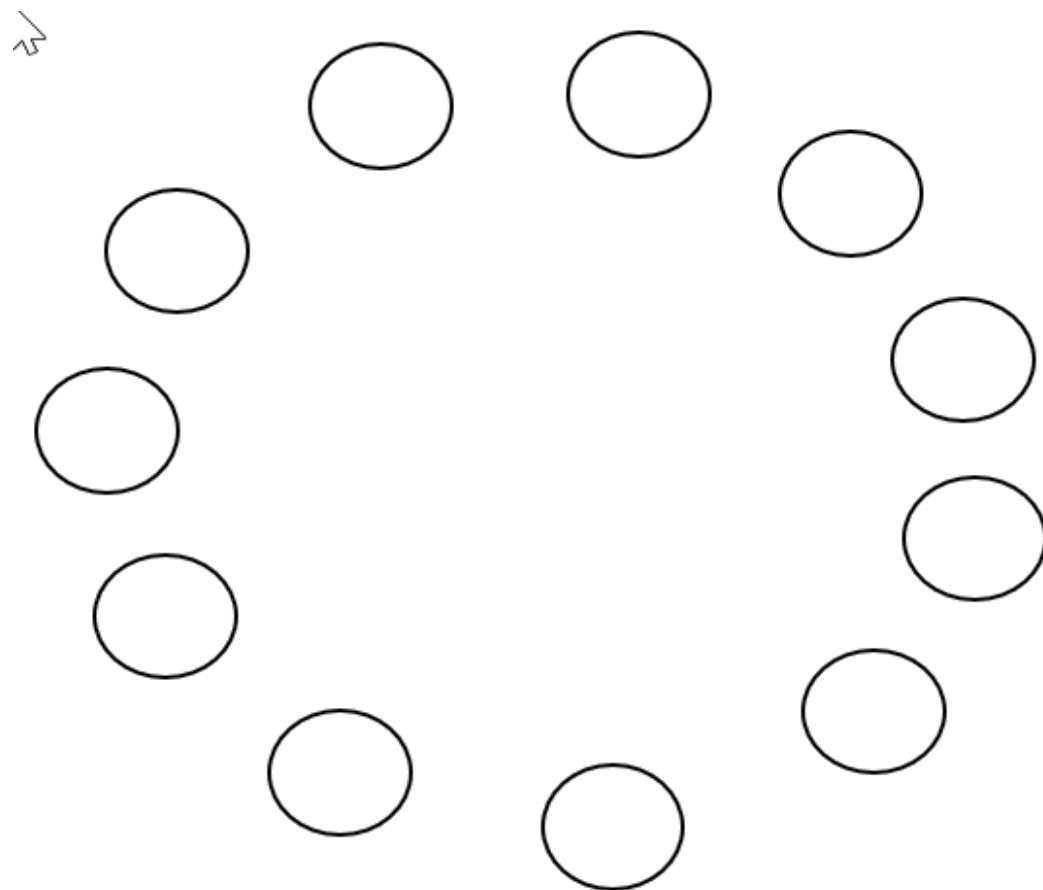
Relasjonell mapping

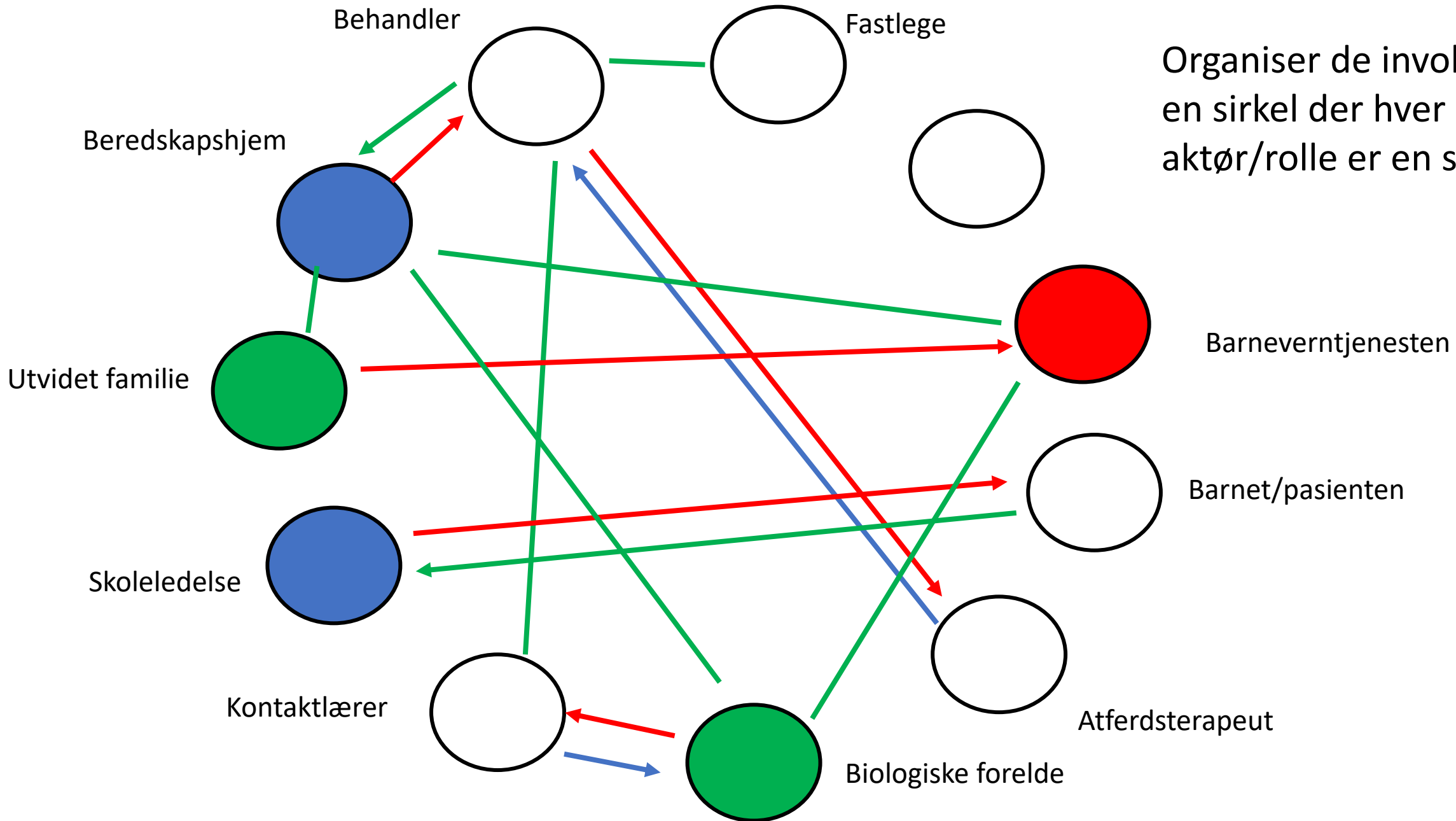
- Velg en dimensjon og vurder relasjonskvaliteten mellom dem.

LAV = RØD – alternativt grov stiplet linje
linje - - - - -

MEDIUM = BLÅ – alternativt stiplet linje
linje -----

HØY = GRØNN – alternativt heltrukket linje
linje _____

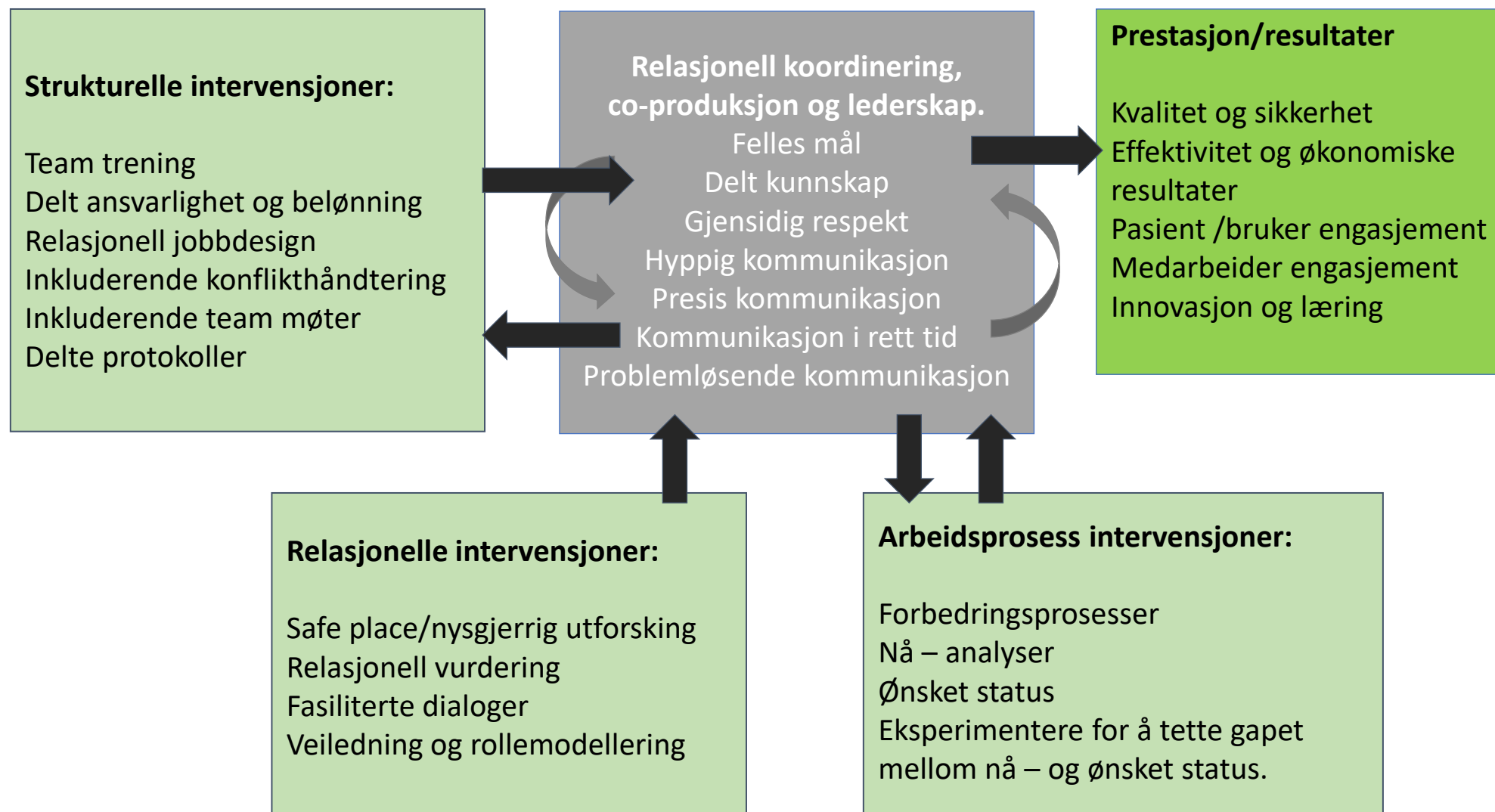
Organiser de involverte i en sirkel der hver aktør/rolle er en sirkel

Hvilke ledelsesmessige
utfordringer og
muligheter gir
relasjonsanalysen?

Relasjonell modell for organisasjonsendringer

Spørsmål til aksjon

- Hvem trenger å bli kontaktet av deg?
- Hvordan etablerer du relasjoner mellom folk som trenger å samhandle?
- Hvordan kan du støtte opp om samhandling på tvers som går utover ditt resultat- og målområde?
- Hvilke relasjonelle egenskaper har du som gjør at andre får lyst til å samarbeide med deg/dere?

Kontaktinfor
for mer
informasjon

Claus.h.jebsen@bi.no